

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

PROTOKOLL

Utvalg: Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell Naturreservat
Møtested: Lampeland Hotell
Dato: Fredag 5. desember 2025
Tidspunkt: Kl. 10.00-14.00
Til stede: Tore Kravik, Helli Lislien, Vebjørn Aasand Seljord, Hilde Roland, Tore Larsson (SNO)
Forfall: Frøydis H. Aasen

Rollag, 08.12.2025

Hege Jaren
Sekretær

Saker:

Sak 6/2025	Referatsaker og delegerte saker
Sak 7/2025	Søknad om riving av uthus og tilbygg til hytte ved Storvatn
Sak 8/2025	Tiltaksplan og planleggingsmøte for 2026
Sak 9/2025	Driftsbudsjett Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell NR 2026

Orienteringer og diverse

- Myrrestaurering og naturvernbrenning
- Status hovedplakater

Sak 6/2025 Referatsaker og delegerte saker

Referatsaker (R)

R 2/2025 Føringar for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026, Miljødirektoratet 27.10.2025
R 3/2025 Skadefelling og lisensfelling i verneområder, Miljødirektoratet 28.10.2025

Delegerte saker (D)

Ingen delegerte saker.

Saker som er behandlet etter verneforskriften legges fortløpende inn på www.miljovedtak.no

Referatsaker og delegerte saker tas til etterretning.

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

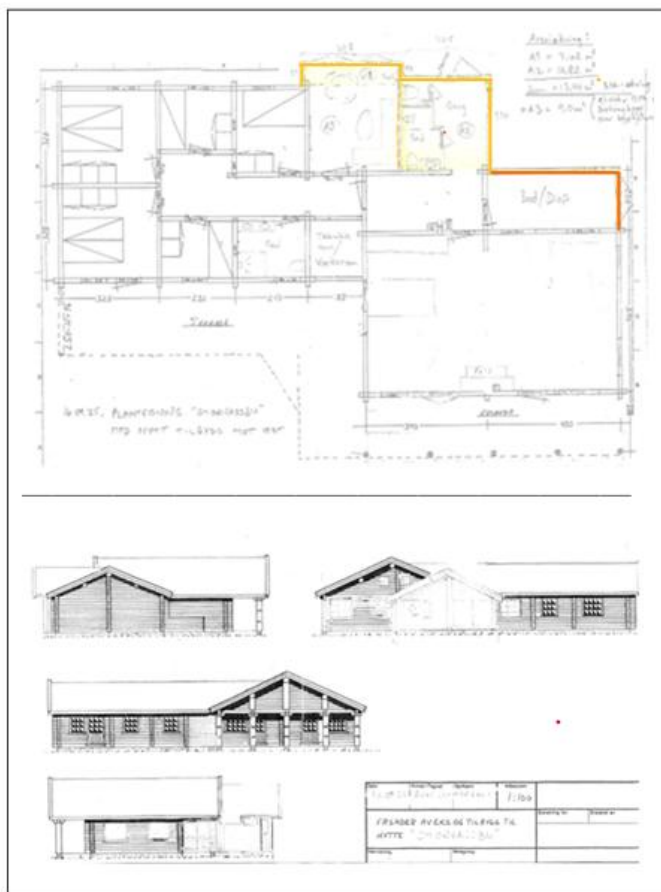
Sak 7/2025 Søknad om riving av uthus og tilbygg til hytte ved Storstvatn

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 23.09.2025. Randi og Arve Sommerfelt søker om tillatelse til innbygging av eksisterende overbygd uteareal, riving av uthus og oppføring av tilbygg til hytte på eiendommen gnr/bnr 136/22 og 136/35 i Sigdal kommune. Hytta er fordelt på to tomter med samlet areal på 3000 m², og ligger i regulert område i Sigdal kommune med planid 1997002.

Søknaden viser til at hytta fra byggeår har hatt en feilkonstruert utvendig betongkonstruksjon (ca 90cm høyde) over teknisk krypkjeller som fører til kuldebro og fuktproblematikk inn mot tilstøtende tømmervegger. Takkonstruksjonen i overgangen mellom stue- og soveromsdelen er uheldig konstruert, og anbefalt av takstmann å utbedre/robustgjøre. Omsøkte tiltak vil eliminere de byggetekniske utfordringene og gi et forbedret inngangsparti, bedre lagringsplass og arealbruk.

Søknaden gjelder innbygging av eksisterende overbygd uteareal, og riving av eksisterende uthus (13,44 m² i sak fra 2016) med formål å omfordele dette arealet til et tilbygg på hytta. Tilbygget innlemmer eksisterende betongkonstruksjon (9,0 m²) som allerede inngår i hyttas BYA. Netto økning i BYA på selve hytta blir 13,44 m², mens det for eiendommen totalt sett blir uforandret siden arealet flyttes fra uthus til hytte.

Søker er kjent med at det bebygde arealet er større det som normalt tillates av bygg i henhold til verneforskriften, men informerer om at hytta har vært uendret utvendig siden byggeår 2001, og har hatt dette arealet siden før området ble vernet. Dette er også den eneste tomten i naturreservatet som ligger i et regulert område. Søknaden viser til at eiendommens arealregnskap i sum er uendret etter utført tiltak:

Eiendom:	BYA før tiltak	BYA etter tiltak
Hytte (hvorav 52,83 m ² er utvendig terrasseareal)	188,16 m ²	201,60 m ²
Uthus (iht godkjenning 2015/7364 – 432.4)	13,44 m ²	0,00 m ²
Naust	15,00 m ²	15,00 m ²
Totalt (utnyttelsesgrad: 7,22 %)	216,60 m ²	216,60 m ²

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Begrunnelse for søknaden:

1. Omfordeling av areal: Tiltaket innebærer ikke økt samlet bebygd areal, men en omplassering fra uthus til tilbygg. Dette gir en mer helhetlig og funksjonell løsning, og reduserer slitasje på naturen mellom hytte og uthus.
2. Miljøhensyn: Ved å fjerne uthuset frigjøres naturareal som kan tilbakeføres til naturlig skog. Det nye tilbygget etableres på allerede påvirket grunn uten sårbar natur.
3. Teknisk og helsemessig forbedring: Den eksisterende betongplaten har kuldebro og fuktproblematikk. Ved å innlemme denne i et tilbygg, kan dette løses på en robust og varig måte.
4. Sanitærforhold: Utedoen fjernes, og det etableres en biodo inne i hytta med komposteringskammer, uten utslipp til grunn som med dagens utedo. Denne vil fungere som beredskapstoalett i tilfelle strømbrytning eller feil på pumpekum eller avløpssystem.
5. Estetikk og funksjonalitet: Tiltakene vil gi et forbedret inngangsparti, bedre lagringsplass, samling av funksjoner, og et penere fasadeuttrykk mot innkjørsel og parkeringsplass.

Lovgrunnlaget

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat forvaltes etter en forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse. Forskrift om vern av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon 05.12.2008.

Formålet med naturreservatet er å bevare et svært stort og sammenhengende naturskogsområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Området domineres av eldre naturskog med preg av urørthet, det har gode forekomster av død ved, og er levested for en rekke rødlistede arter. Også setervoller i området har forekomster av rødlistearter. Området har vitenskapelig/pedagogisk verdi blant annet på grunn av sin størrelse.

Ifølge verneforskriften må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, herunder oppføring av bygninger, anlegg, gjerder og andre varige eller midlertidige innretninger. Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til ombygging av bygninger og mindre tilbygg etter søknad, men at samlet bygningsareal etter påbygning ikke kan overstige 60 m². Hyttas eksisterende BYA er godt over dette, og søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmelen i naturmangfoldloven § 48. Vi kan bare gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til oss å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon i hvert enkelt tilfelle.

Prinsippene i naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskrifter. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Når vi vurderer virkningene av omsøkte tiltak skal vi også ta hensyn til andre påvirkninger som har effekter på det samme naturmangfoldet, slik at den samlede belastningen ikke blir uakseptabel.

Omsøkte tiltak gjelder innbygging av eksisterende overbygd uteareal som inngår i hyttas eksisterende BYA, og riving av eksisterende uthus med formål å omfordele dette arealet til et tilbygg på hytta. Forvaltningsstyret var på befaring med hytteeier og Statens naturoppsyn (SNO) på eiendommen 02.06.2025 der vi så på byggetekniske utfordringer knyttet til eksisterende bygg og muligheter for å rette opp dette ved å rive uthuset og omfordele arealet til et tilbygg på hytta. Omsøkte tilbygg innlemmer eksisterende betongkonstruksjon som inngår i hyttas eksisterende BYA. Økning i BYA på hytta blir 13,44 m², mens det for eiendommen blir uforandret.

Forvaltningen har god lokal og faglig kunnskap om verneområdet, og dette sammen med tilgjengelig oversikt over registrerte artsforekomster og kartlagte naturtyper fra de nasjonale databasene Naturbase og Artskart gjør at vi ikke har funnet det nødvendig å innhente flere opplysninger. Tiltaket er godt beskrevet i søknaden og berører ikke registrerte kjerneområder eller isolerte artsfunn som gjør at det foreligger konflikt med verneverdiene.

Søknader om byggetiltak vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, og vi anser ikke at den samlede belastningen av denne type tiltak vil påvirke naturverdier og verneformål negativt. Hytta er den eneste fritidsboligen i verneområdet som ligger i et regulert område tilknyttet vei og infrastruktur, og omsøkte tiltak er etter vår vurdering

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

en godt planlagt løsning for å løse utfordringene på eksisterende hytte og samtidig frigjøre og tilbakeføre areal der uthuset står i dag. Tiltakets lokalisering nær vei og umiddelbart innenfor vernegrensen ved Storvatnet forenkler transport av materialer og utstyr, noe som er tillagt vekt i vurderingen. Vi anser saken som tilstrekkelig godt opplyst, og mener at det ikke er fare for at tiltaket kan medføre fare for at økosystemet utsettes for en for stor samlet belastning. Kravet om miljøforsvarlige driftsmetoder oppfylles ved at tiltaket gjennomføres i tråd med søknad og vilkår knyttet til tillatelsen.

Vi vurderer at tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi tillatelse med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 er oppfylt.

Vedlegg

Søknad om tilbygg til hytte ved Storvatn, 23.09.2025

Forslag til vedtak

Randi og Arve Sommerfelt får dispensasjon for riving av uthus, oppføring av tilbygg og innbygging av overbygd uteareal på hytte på eiendom gnr/bnr 136/22 og 136/35 i Sigdal kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gjelder innbygging av eksisterende overbygd uteareal som inngår i hyttas eksisterende BYA, og riving av uthus med formål å omfordele arealet til tilbygg på hytta. Tilbygget innlemmer eksisterende betongkonstruksjon som inngår i hyttas eksisterende BYA. Økning i BYA på hytta blir 13,44 m², mens det for eiendommen blir uforandret.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- Arbeidet skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tiltaket skal gjennomføres slik det fremgår av skisser/tegninger i søknaden.
- Bygningsrester og materialer som ikke egner seg for gjenbruk eller ved skal transporteres ut av verneområdet når arbeidet er avsluttet.
- Tiltaket skal utføres innen 31.12.2028.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat når arbeidet er ferdigstilt.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Søknaden er bare vurdert etter verneforskriften og formålet med vernet. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet regelverk om nødvendig.

Behandling

Det ble fremmet forslag om å stryke setning om økning i BYA på hytta pga. uklarheter rundt definisjon av BYA med tanke på takoverbygg. Dette anses ivarettatt gjennom kommunens byggesaksbehandling. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Randi og Arve Sommerfelt får dispensasjon for riving av uthus, oppføring av tilbygg og innbygging av overbygd uteareal på hytte på eiendom gnr/bnr 136/22 og 136/35 i Sigdal kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gjelder innbygging av eksisterende overbygd uteareal som inngår i hyttas eksisterende BYA, og riving av uthus med formål å omfordele arealet til tilbygg på hytta. Tilbygget innlemmer eksisterende betongkonstruksjon som inngår i hyttas eksisterende BYA.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- *Arbeidet skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.*
- *Tiltaket skal gjennomføres slik det fremgår av skisser/tegninger i søknaden.*
- *Bygningsrester og materialer som ikke egner seg for gjenbruk eller ved skal transporteres ut av verneområdet når arbeidet er avsluttet.*
- *Tiltaket skal utføres innen 31.12.2028.*
- *Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat når arbeidet er ferdigstilt.*
- *Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.*

Søknaden er bare vurdert etter verneforskriften og formålet med vernet. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet regelverk om nødvendig.

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

Sak 8/2025 Driftsbudsjett Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell NR 2026

Bakgrunn

Miljødirektoratet informerer i brev datert 27.10.2025 om føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026. Verneområdestyrene melder inn ønske om driftsmidler over post 1420.21 i Elektronisk Søknadssenter (ESS) innen 9. januar 2026. Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat setter med bakgrunn i dette opp et budsjett som viser forventet ressursbruk til drift av styret for 2026.

Vurdering

Forslag til budsjett er basert på erfaringer og regnskapet fra foregående år, og er vurdert ut fra det nivået som er realistisk sett i forhold til de erfaringene vi har med reiseutgifter, saksmengde og møteaktivitet. Forvaltningsstyrets møteaktivitet ligger erfaringsmessig på 4-5 møter og 1-2 befaringer pr. år i tillegg til nasjonal eller regional konferanse der styrene er invitert.

Søknad om midler til drift av forvaltningsstyret var i 2025 på 180 000,-. Dette ble innvilget, og i tillegg fikk vi 50 000,- i "grunnstøtte drift". «Grunnstøtte drift» er ikke midler vi søker om, men som blir lagt til som en årlig tildeling til alle nasjonalpark/verneområdestyrene. Vi har tidligere lagt opp til befaringer, arbeidsmøter og dialog med lokale initiativtakere ved behov, noe budsjettet bør gi rom for.

Honorar og utgifter i forbindelse med møter/befaringer anslås ut fra erfaringer fra tidligere møteintervall og planlagt aktivitet for 2026 til kr. 180 000,-.

Forslag til vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat vedtar følgende driftsbudsjett for 2026:

Drift av forvaltningsstyret	180 000,-
Forvaltnings-/skjøtselsplaner	0,-

Driftsbudsjettet legger opp til et aktivitetsnivå for styret som tidligere år med høyde for ekstra utgifter ved eventuell deltakelse på konferanse og befaringer/arbeidsmøter knyttet til saksbehandling og tiltak i verneområdet.

Behandling

Enstemmig som forslag til vedtak

Vedtak

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat vedtar følgende driftsbudsjett for 2026:

<i>Drift av forvaltningsstyret</i>	<i>180 000,-</i>
<i>Forvaltnings-/skjøtselsplaner</i>	<i>0,-</i>

Driftsbudsjettet legger opp til et aktivitetsnivå for styret som tidligere år med høyde for ekstra utgifter ved eventuell deltakelse på konferanse og befaringer/arbeidsmøter knyttet til saksbehandling og tiltak i verneområdet.

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

Sak 9/2025 Tiltaksplan og planleggingsmøte for 2026

Bakgrunn

Planleggingsmøter er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten for verneområdene og Statens naturoppsyn (SNO) lokalt. Prosessen har til hensikt å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak. Planleggingsmøtet er en arena for rapportering fra SNO lokalt, drøfting av status, utfordringer og tiltaksbehov. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak).

Forvaltningsmyndigheten og SNO skal bruke Naturoppdrag både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene. Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøtet, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet. De årlige planleggingsmøtene skal omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder over post 1420.31 i Elektronisk søknadssenter (ESS) og behov for SNO-ressurs (som utfører) i Naturoppdrag, er 9. januar 2026.

Vurderinger

For å få en oversikt over behovet for tiltak og feltoppgaver utført av SNO utarbeider forvaltningsstyret en årlig tiltaksplan. Forslag til tiltak er basert på innspill fra brukerinteresser/grunneiere samt tiltak som SNO og forvalter i samråd vurderer som aktuelle ut fra erfaringer i området. Forvaltningsstyret vurderer og prioriterer tiltakene i møtet, og kan legge inn nye tiltak eller fjerne tiltak de mener ikke bør prioriteres. Styret kan også komme med innspill til prioriteringer innenfor SNO sine oppgaver. Forslag til tiltak og ønsket SNO-ressurs er drøftet med SNO i forkant av møtet.

Observasjoner/oppdrag som er lagt inn i Naturoppdrag og som planlegges utført i 2026:

- ✓ Arbeidet med nye hovedplakater ved innfartsveiene til verneområdet er startet. Vi er i dialog med Trollbinde og kartprodusent med mål om å få de trykket og klare for montering i løpet av barmarksesongen 2026.
- ✓ SNO har registrert flere tilfeller av avfall og bygningsrester som er lagt inn i Naturoppdrag, og som det planlegges å få fjernet etter dialog og samarbeid med aktuelle grunneiere. Dette gjelder nedrast lavvo og gapahuk i området Damtjønn/Gaulen, nedgrodd presenning ved Øvstevatn og avfall/gamle bildekk ved enden av Sinerveien.
- ✓ Det er registrert ikke omsøkt merking av sti som kobler sammen veien fra Grunntjønn med sti fra Fjøslien. Det er også registrert mulig omlegging av løypetrase Tråenvatn-Gaulen. Vi planlegger å kontakte hytteforening og sti- og løypelag for avklaring/informasjon og for å legge en plan for det videre arbeidet med stier og løyper i denne delen av området. SNO fjerner ikke omsøkt merking. Det er også registrert ikke omsøkt merking av sti mellom Sinern og Dukeli hyttefelt. SNO fjerner merking etter kontakt med grunneier.
- ✓ Det er registrert forekomst av fremmede treslag nær hytte nord for Fjellvatn. Vårt forslag er å kontakte grunneier/hytteieier for å få informasjon om dette og eventuelt vurdere fjerning.

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

Tiltaksplan, behov for midler og forslag til oppdrag som legges inn i Naturoppdrag:

Nr.	Tiltak/behov	Ansvar/kontakt	Beskrivelse	Tiltaks- midler	År
	Nye verneplakater	Forvaltning	Fullføre arbeidet med nye hovedplakater med oppdatert info og kart ved alle innfartsveier/infopunkt.		2026
	Ferdse	Forvaltning og SNO	Fjerne ikke omsøkt merking av sti ved Fjøslien. Kontakt med hytteforening og sti- og løypelag om planen videre for stier og løyper i denne delen av området.		2026
	Ferdse	SNO	Fjerne merking av ikke omsøkt sti mellom Sinern og Dukeli hyttefelt. Kontakt med grunneier.		2026
	Fjerne søppel	SNO	Fjerne gammel presenning ved Øvstevatn, og gamle bildekk ved enden av Sinernveien.		2026
	Fremmede treslag	Forvaltning og SNO	Vurdere fjerning av fremmede treslag nær hytte nord for Fjellvatn.		2026
	Fjerne nedrast lavvo	SNO	Fjerne avfall og nedrast lavvo ved Damtjønn. Samarbeid med grunneier.		2026
	Fjerne nedrast gapahuk	SNO	Fjerne avfall og nedrast gapahuk ved Gaulen. Samarbeid med grunneier.		2026

Forslag til vedtak

Forslag til tiltaksplan, oppdrag/behov og ønsket SNO-ressurs legges fram for drøfting i møtet.

Behandling

Forvaltningsstyret vurderte forslag til tiltak og ønsket SNO-ressurs etter en gjennomgang av foreslåtte oppdrag, og støtter tiltaksplanen som ble lagt fram i møtet. Tiltakene anses som viktige og gjennomførbare uten prioritering og behov for tiltaksmidler, og legges inn i Naturoppdrag og følges opp av forvaltningen og SNO.

**Forvaltningsstyret for
Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

Vedtak

Forvaltningsstyret vedtar tiltaksplan og innspill om ønsket SNO-ressurs for 2026. Tiltakene legges inn som oppdrag i Naturoppdrag og følges opp av forvaltningen og SNO.

Tiltaksplan, behov for midler og forslag til oppdrag som legges inn i Naturoppdrag:

Nr.	Tiltak/behov	Ansvar/kontakt	Beskrivelse	Tiltaks- midler	År
	Nye verneplakater	Forvaltning	Fullføre arbeidet med nye hovedplakater med oppdatert info og kart ved alle innfartsveier/infopunkt.		2026
	Ferdse	Forvaltning og SNO	Fjerne ikke omsøkt merking av sti ved Fjøslien. Kontakt med hytteforening og sti- og løypelag om planen videre for stier og løyper i denne delen av området.		2026
	Ferdse	SNO	Fjerne merking av ikke omsøkt sti mellom Sinern og Dukeli hyttefelt. Kontakt med grunneier.		2026
	Fjerne søppel	SNO	Fjerne gammel presenning ved Øvstevatn, og gamle bildekk ved enden av Sinernveien.		2026
	Fremmede treslag	Forvaltning og SNO	Vurdere fjerning av fremmede treslag nær hytte nord for Fjellvatn.		2026
	Fjerne nedrast lavvo	SNO	Fjerne avfall og nedrast lavvo ved Damtjønn. Samarbeid med grunneier.		2026
	Fjerne nedrast gapahuk	SNO	Fjerne avfall og nedrast gapahuk ved Gaulen. Samarbeid med grunneier.		2026